

A GYERMEKKOR VÉDELMEBEN

„Sűrűbbre kell szőni azt a hálót, ami tartja a kiszolgáltatott, vagy akár bántalmazott helyzetben lévő gyermekeket.”

Dr. Gyurkó Szilvia

gyermekjogi tanácsadó
Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány

„Egy felnőttből azt kell a gyermeknek éreznie, hogy Fontos vagy nekem!”

Champier Ágnes

gyermekvédelmi felelős
Fészek Waldorf Iskola

„Úgy kell megvédeni a gyermekeket, hogy közben tudjanak boldogok lenni.”

Kökénydi Ákos

iskolaképviseelő
Pesthidegkúti Waldorf Iskola

HÁROM A KÖBÖN

2022. november

haromakobon.waldorf.hu

Ha gyerek szava zeng a zöld fűvön,
Dombon nevetése ha cseng,
Odabent a szívem csendben pihen,
S kint is minden csupa csend.

William Blake

Kedves Olvasó!

Olyan környezet kialakítására törekedni, ahol a kölcsönös tisztelet, az igazságosság és a mindebből fakadó biztonság kap hangsúlyt. Stabil alapot teremteni, melynek révén a gyermekek kortól, nemtől, származástól, társadalmi háttértől, fogyatékoságtól, vagy bármilyen meggyőződéstől függetlenül szabadon fejlődhetnek és találhatják meg életük helyes irányát. Mindenkinek, aki kapcsolatba kerül velük, kötelessége védeni őket. Bántalmazásoktól, egészségkárosító és fejlődést akadályozó hatásoktól mentes körülményeket teremtve részükre.

A **Három a Kőbön** hetedik számában három elhivatott embert mutatunk be, akik mindennapi, áldozatkész tevékenységük során nagy erőfeszítéseket tesznek a gyermekek, a gyermekkor védelme érdekében.

Interjúalanyaink:

- Champier Ágnes [Fészek Waldorf Iskola - gyermekvédelmi felelős]
- Dr. Gyurkó Szilvia [Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány - gyermekjogi tanácsadó]
- Kökénydi Ákos [Pesthidegkúti Waldorf Iskola - iskolaképviselő]

Jó olvasást kívánunk!

Kmety-Molnár Györgyi, Kótai Zita, Szabó Zoltán
a Magyar Waldorf Szövetség munkatársai

3x3 kérdés

Champier Ágneshez, a Fészek Waldorf Iskola gyermekvédelmi felelőséhez

1. Amikor kisgyerek voltál, és megkérdezték tőled, hogy mi leszel, ha nagy leszel, mit válaszoltál, s miért?

– Amióta az eszemet tudom, mindig tanítani akartam. Egészen kicsi kori emlékeim között van, hogy minden babámat, kisállatomat leültetem, és mesélek, énekelek nekik. Nyilvánvaló volt már akkor, hogy tanár szeretnék lenni, és ez aztán töretlenül meg is maradt. Bár volt idő, amikor azt gondoltam, hogy inkább gyermekotthonban leszek nevelőszülő.

Általános iskolás ötödikes koromban ugyanis elkezdtem segíteni járni a Münnich Nevelőotthonba, ahol az volt a feladatam, hogy az akkori első osztályosokat játékokon keresztül felkészítsem az úttörő életre. Ezzel egyidőben a szüleim azt tervezték, hogy örökbe fogadnak onnan egy kislányt, de ez akkor

nagyon bonyolult volt. Majd gimnázium után a tanárképzésre mentem, és ezek alatt az évek alatt is segítettem nevelőotthonokban.

Ugyan minden abba az irányba mutatott, hogy az egyik ilyen nevelőotthon iskolájában kezdem majd meg a tanári pályafutásomat, de aztán kiderült, hogy erre nem vagyok alkalmas. Nehéz teherként viseltem a lelkesen ezeknek a gyerekeknek a sorsát, hiszen mindegyiknek szerettem volna segíteni, ám ez lehetetlen volt.

Voltak például olyan alkalmak, amikor sétálni vittem őket, és láttam, hogy azoknak a gyerekeknek, akik egyébként iszonyatosan nehéz körülmények között éltek, már az élmény volt, hogy sétálunk és kirakatokat nézünk.

Egy-egy ilyen alkalommal csak három gyereket tudtam kivinni, és soha nem fogom elfelejteni az ott maradtak tekintetét.

Emellett azt is elviselhetetlennek tartottam, ahogyan az akkori nevelők bántak a gyerekekkel. Folyton rám szóltak, hogy ne engedjem magamhoz közel őket, ne álljak ki értük, s ha mégis megtettem, annak a gyerekek látták a kárát. Így végül a nevelőotthonok világát elengedve, orosz-történelem szakos tanárként végeztem.

Főiskolás koromban hallottam először a Waldorf-pedagógiáról, majd amikor a legnagyobb fiaink kerestünk óvodát, akkor találtunk rá az akkor induló Solymári Waldorf Óvodára.

2. Mennyire távoli a jelen ettől a vágytól?

– Egyáltalán nincs távolság. De igazságtalan lennék, ha azt mondanám, hogy csak a Waldorf-tanárságot szeretem, hiszen én előtte is rajongva tanítottam, az állami iskolában is. Az viszont igaz, hogy a Waldorf adta szabadság semmivel sem összehasonlítható.

3. Ha találkoznál most egykori gyermekkori önmagaddal, mit mesélnél neki, milyen lett az életed?

– Elmondanám neki, hogy mire felnő, azt fogja csinálni, amire mindig is vágyott, és hogy hozza meg bátran a döntéseket. Úgy gondolom, hogy sok nehéz döntést kellett meghoznom. Elsőként akkor, amikor szembe mentem a szüleimmel, akik jó tanuló lévén, híradásipari technikumba akartak vinni, de én kitarítottam a tanári pálya mellett. A másik nagy döntés az volt, amikor az állami iskolában azt szeretnék volna, hogy igazgató legyek. Nagyon nehéz, szorító helyzet volt, de épp akkor született meg az első gyermekem, s végül tudtam maradni a gyerekek között.

Ha racionálisan nézzük, akkor butaságnak tűnhetnek a döntések, de biztatnám ezt a kislányt arra, hogy csak bátran hozza meg őket, mert akkor valósággá válik az álma, és azt fogja csinálni, amit szeret. A gyerekekből ugyanis mindig újabb és újabb feladatok, örömök és élmények jönnek, ami más szakmában, pozícióban nem átélhető.

4. Ha találkoznál a „Kis herceggel”, hogyan mutatnád be neki a hivatásod? Mit mesélnél róla?

– Érzem, hogy sok dolgom van, és sok dolgom lenne. S mi az én dolgom? Mit tudok megtenni? Abból a sokból, ami feladatom lenne, mindig éppen azt tudom megtenni, amit az a pillanat megkíván, és éppen ott, ahol vagyok. A fő feladatomnak a gyerekekhez való kapcsolódást és segítséget tartom. Azt látom most, hogy egyre nehezebb nekik, s hogy minden nehézség ellenére meg kell adni nekik a lehetőséget, hogy igazán gyerekek legyenek.

Amikor tanítani kezdtem, bár akkoriban sokkal nehezebb körülmények között éltek, de mégsem voltak akkora gondjaik és terheik, mint a mostani gyerekeknek, akik egyszerűen a rájuk helyezett döntések és a és a családban b e t ö l t ö t t szerepük miatt

hamarabb kell, hogy felnőjenek. Ráadásul ezzel nem csak gyermeki mivoltukat veszítik el, hanem még a biztonságérzetüket is, hiszen ha egy felnőtt nem tudja eldönteni, hogy neki mi a jó, akkor abban hogyan bízson?

„Egy felnőttből azt kell a gyerekek éreznie, hogy Fontos vagy nekem!”

Itt, a Waldorf-világban ez még hatványozottabban megjelenik, ugyanis sok mindent félre lehet értelmezni, többek között a tiszteletet is. Mert szülőként én tisztelhetem a gyereket és tisztelhetem benne azt, akivé majd válni fog, de ez nem azt jelenti, hogy én mint szülő, akkor a cselédje is legyek, mert nem arra van szüksége. Látszólag a szülők mindent megtesznek, de mégsem a gyerekek szükségleteiből indulnak ki.

5. Milyen partnerekkel működsz együtt, kik segítik a mindennapi tevékenységeidet?

– Vannak látható és láthatatlan segítőim. Azoknál a gyerekeknél, akiknél azt érzem, hogy nagyon nehéz az utat megtalálni hozzájuk, a láthatatlan segítőket kérem. Az enyémet és az övékét is, hogy tudjunk rájuk támaszkodni. Ők segítenek abban is, hogy képes legyek magamat figyelni, hogy biztos legyek abban, hogy jó az, amit csinálok. A látható segítők a kollégáim és azok a “példaképek”, akikre fel tudok nézni.

6. Mi az az állapot, amire azt mondanád, hogy teljesült az álmod, s minden terved megvalósult?

– Bár elsőre nem biztos, hogy látszik rajtam, de egy rendkívül optimista és elégedett ember vagyok. Így bármelyik pillanatban, akár most is azt tudom mondani, hogy igen, már most megvalósult minden, hiszen most így tökéletes. Ha viszont önmagam burkából kilépek, akkor már látom azt a sok-sok megoldásra váró feladatot, amiben még tennem kell. Ám a gyerekek visszajelzéseiből érkező megerősítések miatt azt érzem, hogy jó helyen vagyok és jó az, amit csinálok. Boldog vagyok.

7. Számodra mit jelent a **gyermek** és mit jelent a **védelem**, mint fogalom?

– A gyermek az, aki a legfontosabb. Valaki, aki kimondott és kimondatlan kérdésekkel áll előttünk,

melyekre választ vár, és segítséget kér ahhoz, hogy rátalálhasson a saját útjára. Nem az én dolgom kifürkészni, hogy ő honnan jön, s hová tart. Az én dolgom az, hogy az útjára vezessem. És védeni? Nem, nem a problémától kell őt megvédeni, hiszen az a világ része, hanem a problémás felnőttektől. Egy felnőttből ugyanis azt kell éreznie, hogy Fontos vagy nekem!

8. Ha csak három dolgot adhatnál át egy gyermeknek útravalóul a boldogsághoz, mik lennének azok?

– Egy olyan családot, ahol őt úgy fogadják el és szeretik, ahogy van. Ennél többet nem is adnék, mert ha ez megvan, akkor mindene megvan, s mindent meg is tud magának találni ahhoz, hogy boldog legyen. Ha pedig ez nincs meg, akkor nekik azt kívánom, hogy képesek legyenek megtalálni azt a lehetőséget, ahol gyógyulni tudnak, s ahol segíteni tudnak nekik abban, hogy önmagukra leljenek.

9. Levezetésként játszunk egy asszociációs játékot! A játék lényege, hogy az elhangzott szó után azonnal mondd ki azt, ami az eszedbe jut!

I. Ha azt mondom: „Tisztelet?”

Azt mondom: „Alázat.”

II. Ha azt mondom: „Kérdés?”

Azt mondom: „Haladás.”

III. Ha azt mondom: „Segítés?”

Azt mondom: „Ember.”

3x3 kérdés

Dr. Gyurkó Szilviához, a Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány gyermekjogi tanácsadójához

1. Amikor kisgyerek voltál, és megkérdezték tőled, hogy mi leszel, ha nagy leszel, mit válaszoltál, s miért?

– Nagyon szerettem gyerekkoromban beszélni, és valószínűleg ebből fakadt az a vágy, hogy tanár szeretnék lenni. A testvérem és köztem 6 év korkülönbség van, a környezetünkben kevés gyerek volt, és emiatt nagyon magányosnak éreztem magam. A játék úgy zajlott, hogy az ágyra ültettem a babáimat és a macskámat, és tanítottam nekik mindenfélét, függetlenül attól, hogy én azt tudtam-e vagy sem. Később, az általános iskolában elkezdtem érdeklődni a jog iránt, és akkor már az volt a tervem, hogy ügyész leszek. Az volt a képem magamról, hogy az igazságért harcolok, képviselem és megmentem azokat, akiket valamilyen baj ért. A túlfűtött igazságérzetem elég hamar feltűnt a környezetemnek is, akik ezt minden alkalommal meg is jegyezték.

2. Mennyire távoli a jelen ettől a vágytól?

– Nem érzek nagy távolságot a tanárság és a mai életem között. Korábban sokat dolgoztam kliensekkel, de mára egyre kevesebb a velük való munkám. Azt érzem, hogy nagyobb hatást tudok elérni, ha azokat a szakembereket támogatom, akik a kliensekkel foglalkoznak. Képzéseket, tréningeket tartok nekik, ami olyan, mint a tanárság. Egyre kevésbé szeretek előadásokat tartani, mert nehezen viselem, amikor frontális helyzetben kell megmondani a tutit.

Sokkal jobban szeretek beszélgetni, és a tréningek lehetőséget adnak arra, hogy közelebb lehessen kerülni azokhoz a nehézségekhez, erőforrásokhoz, melyek azoknál vannak, akik a gyerekekkel foglalkoznak. Mindez nagyon sokat segít abban, hogy látni lehessen, mit kellene

tenni a gyermekvédelemben ahhoz, hogy sűrűbbre szőjük azt a hálót, ami tartja a kiszolgáltatott, vagy akár bántalmazott helyzetben lévő gyerekeket.

3. Ha találkoznál most egykori gyermekkori önmagaddal, mit mesélnél neki, milyen lett az életed?

– Az első érzés az, hogy nagyon megölelném. Azt érzem, hogy a gyerekkori önmagamnak nagyon nagy szüksége lett volna egy felnőttre, aki úgy fogadja el, és úgy szereti őt, ahogy van. Elmondanám neki, hogy minden jóra fordul, hogy a végén minden jó lesz, azt fogja csinálni, amit szeret, s hogy az élet tényleg olyan szép, mint azokban az orosz népmesékben, amiket annyira szeret.

4. Ha találkoznál a „Kis herceggel”, hogyan mutatnád be neki a hivatásod? Mit mesélnél róla?

– Annyira érdekes ez a kérdés, mert a Kis Herceg az egyik legjobb gyermekvédelmi történet. Egy egész félévet lehet az egyetemen tölteni azzal, hogy az emberek a Kis herceg mentén gyermekvédelmi problémákról beszélgetnek. Azt mondanám neki, hogy olyan dolgokat csinállok, melyekről azt hiszem és gondolom, hogy segít abban, hogy jobb legyen Magyarországon gyerekeknek lenni.

Mindegy, hogy ez egy cikk megírása – ami érthetőbbé teszi a bonyolultabb dolgokat –, folyamatok kísérése, vagy lobbizás azért, hogy megváltozzon egy rossz szabály, vagy egyszerűen csak egy beszélgetés szülőkkel, szakemberekkel, hogy jobban megértsék a gyerekek nézőpontját. Felnőttként megpróbálom képviselni a gyerekek szükségleteit, igényeit, érdekeit. Az Alapítvány ennél tovább is megy, úgyhogy szívesen elvinném a Kis herceget, hogy olyan gyerekekkel is találkozzon és beszélgessen, akik képesek arra, hogy a szükségleteiket és az érdekeiket önmaguk képviseljék.

5. Milyen partnerekkel működsz együtt, kik segítik a mindennapi tevékenységeidet?

– Fontos mondanak tartom azt, hogy „Ne maradj egyedül!”. Az első pillanattól kezdve, ahogy elkezdtem bántalmazott gyerekek ügyeivel foglalkozni, nagyon fontos volt az a tapasztalás, hogy ezt biztosan nem lehet egyedül csinálni. Mindig csapatban kellene dolgozni, oly módon, hogy van lehetőség szupervízióra, intervízióra, team coachingra, egyéni coachingra vagy pszichológussal való konzultációra. Ezekre a támogatási formákra nem extrákként, hanem alapként kellene tekinteni. Ha az együttműködési hálózatokat nézzük, az lefedi a teljes gyermekvédelmi, szociális, egészségügyi és oktatási szektort – ideértve a Waldorf-intézményeket is. A Waldorf-iskolák felépítése, szerkezete a hagyományos iskolákhoz képest nagyon speciális attól, hogy a szülőknek és a pedagógusoknak másféle jogosítványaik vannak.

Ez egy erős védőháló, és nagyon jól tud működni, de ha a Waldorf-pedagógia „rossz kezekbe kerül”, akkor alkalmas lehet a visszaélésekre, ezért fontos, hogy ezt meg lehessen előzni, és ha ilyen előfordul, akkor az intézmény hatékonyan fel tudjon lépni azokkal a felnőttekkel szemben, akik rosszra használják ezeket a nagyon megengedő, demokratikus struktúrákat.

Önmagában már az is jó lenne, ha a Waldorf-intézmények között lenne egy szorosabb együttműködés. Így például, ha valakit azért küldenek el az egyik Waldorf-intézményből, mert láthatóan nem tud jól bánni a gyerekekkel és fekete pedagógiát alkalmaz, akkor ne bukkanhasson fel egy másik helyen. Ráadásul ha eltagadjuk, hogy Waldorf-intézményekben is felmerülhetnek rossz gyakorlatok, akkor védtelenné tesszük őket ezek ellen, nehezebbé válik a problémák felismerése, beazonosítása, és nagyon sokáig elhúzódhatnak a gyermekbántalmazásokkal, visszaélésekkel kapcsolatos ügyek.

Én magam 11 évig Waldorf-szülő voltam, és az Alapítványban is többen dolgoznak olyanok, akiknek Waldorf-intézménybe jár a gyermekük, így nekünk ebből a szempontból is fontos ez az ügy, mert hiszünk abban, hogy a Waldorf-intézmények nagyon jó struktúrában dolgoznak, de ez a struktúra is jól veszi, ha gondozzák. Nem szabad a Waldorfokra úgy tekinteni, hogy ott nem fordulhatnak elő gyermekbántalmazási esetek, mert a Waldorf sem mentes ezektől. Nem az minősíti ezeket az intézményeket, hogy ott is megtörténnek ilyen esetek, hanem az, hogy mit kezdenek ezekkel a helyzetekkel.

6. Mi az az állapot, amire azt mondanád, hogy teljesült az álmod, s minden terved megvalósult?

– Ezt most napi szinten gyakorlom, ugyanis a tavalyi év egészében alkotói szabadságon voltam. Ez egy nagyon fontos megállás volt az életemben, ami meg is érintette azt a hálaérzést, hogy iszonyatosan jó, hogy azt csinálom, amit szeretek, és úgy, ahogy

szeretem. Engem nagyon feszítenek az értelmetlen szabályok, zavar, ha nincs teljes szakmai szabadságom, és ha átláthatatlanok a kezelettek, így nem vélet-

len, hogy saját Alapítványt hoztam létre. Persze mi is hibázunk, és vannak hülyeségeink, de az is jó, hogy ezeket fel lehet vállalni, és nem kell elhazudni őket. A tavalyi év azt az érzést is megérkeztette, hogy

*„Sűrűbbre kell szőni azt a hálót,
ami tartja a kiszolgáltatott, vagy
akár bántalmazott helyzetben
lévő gyermekeket.”*

észrevettem, vannak dolgok, melyeket rutinból kezdtem el csinálni, s e felismerés miatt már tudok rajta változtatni, hogy a következő 20 évem ne így teljen el. Szeretnék olyan messzire menni a saját szakmámtól amennyire csak tudok, hogy jobban rálássak, úgyhogy most beiratkoztam a MOME Doktori Iskolájába.

A kutatói programom célja, hogy az 1997-ben létrejött gyermekvédelmi rendszer egészére nézzünk rá design szempontból úgy, hogy valódi innováció történhessen, ami nem abból indul ki, hogy az állam mit tud vagy akar adni a gyerekeknek, hanem abból, hogy nekik mire van szükségük.

7. Számodra mit jelent a gyermek és mit jelent a védelem, mint fogalom?

– A gyermekvédelem helyett azt mondanám, hogy a gyermekkor védelme. Ha most azt mondom neked, hogy gyerek, akkor mit látsz magad előtt? Magadat gyerekként? A saját gyermekedet? Hogy az előtted megjelenő gyerekek mire van szüksége a 0-18 év között, az nagyon különböző. Más kell egy 3 hónaposnak, és más egy 14 évesnek. A gyermekkor védelmében, azt érzem, benne van az, hogy ez egy folyamat, és nem lehet pontszerűen meghatározni. Ezért is választottuk a hintalovat az Alapítvány szimbólumának, mert azon túl, hogy ez egy gyerekjáték, benne van a folyamatos billegés is. Kibillensz, visszabillensz, kibillensz, visszabillensz. Az biztosan nem jó, ha le vagy betonozva, mert akkor nem tudsz korigálni. Minden életkorban és minden pillanatban más az egyensúly. A védelemhez is sokkal inkább az egyensúlykeresés fogalma társul.

A legújabb nemzetközi trendekben azt a kérdést, hogy mikor és mitől van jól a gyerek, már nem protektív, „megvédő” nézőpontból válaszolják meg. Lassan elkezdtünk lépegetni a „safeguarding” felé, ami azt jelenti, hogy alulról építkezünk, a megelőzésre helyezzük a hangsúlyt, és biztonságos kereteket rakunk le a gyerekek köré koncentrikus körökben: család, közösség, társadalom.

8. Ha csak három dolgot adhatnál át egy gyermeknek útravalóul a boldogsághoz, mik lennének azok?

– Egy is elég lenne. Olyan szülő, aki szereti őt, és elfogadja olyannak, amilyen. A gyermekvédelem, ahogyan most gondolunk rá, olyan, mint a Kis Herceg rózsája a burok alatt. Az a cél, hogy

tökéletes legyen (maradjon), és ehhez neki nem kell tennie semmit. Mi majd megvédjük (megneveljük, kitanítjuk, oktatjuk, stb.). Ehhez képest egy gyereknek valójában arra lenne szüksége, hogy szeressék, és fogadják el olyannak, amilyen. Minden változásával, alakulásával, szükségletével és igényével együtt. Feldmár András szeretet definíciója szerintem ezt jól leírja. Minden szülő és gyerekkel foglalkozó szakember számára alapvetésnek kellene lennie: „A szeretet azt jelenti, hogy tudnálak bántani, de nem foglak.”

Ha ennek az alapgondolatnak a mentén tudna működni az egész gyermekvédelmi rendszer, akkor ez alapjaiban változtatná meg azt, hogy hogyan viszonyulunk a családokhoz, gyerekekhez. Arról nem is beszélve, hogy ha az állam ezt az elvet tudná követni a saját állampolgáraival kapcsolatban, az egy nagyon más légkörű országot tudna teremteni.

9. Levezetésként játszunk egy asszociációs játékot! A játék lényege, hogy az elhangzott szó után azonnal mondd ki azt, ami az eszedbe jut!

I. Ha azt mondom: „Burok?”

Azt mondom: „Üveg.”

II. Ha azt mondom: „Segítség?”

Azt mondom: „Sérülékenység.”

III. Ha azt mondom: „Egyensúly?”

Azt mondom: „Keresés.”

3x3 kérdés

Kökény Ákoshoz, a Pesthidegkúti Waldorf Iskola iskolaképviselőjéhez, a Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány kurátorához és a Waldorf Pedagógiai Intézet vezetőjéhez

1. Amikor kisgyerek voltál, és megkérdezték tőled, hogy mi leszel, ha nagy leszel, mit válaszoltál, s miért?

– Ismerőseim számára nyílt titok, hogy gyerekkoromban állatorvos akartam lenni. Azt hiszem, ez az első dolog az életemben, amire emlékszem.

Gyerekként az, hogy nagyon szeretem az állatokat, még egy romantikus dolog volt, de egy idő után nagyon valóságossá vált előttem a kép, hogy állatokat gyógyítok. Először akváriumom volt, majd ahogy kanyarodtam a pubertáskor felé, és szerettem volna valamivel kitűnni, elkezdtem érdeklődni a hullók iránt.

Ennek az érdeklődésnek egy hatalmas kaland lett a vége, mert egészen Németországig mentem egy kigyóért. A gimnázium után természetes volt, hogy az Állatorvosi Egyetemen tanuljak tovább, ahová fel is vettek. Az egyetemi tanulmányaim alatt azonban kirajzolódott bennem, hogy ha végzek, akkor két út áll előttem. Az egyik, hogy elmegyek egy gazdaságba, ahol ipari állattartás van, s a feladatomban nem a gyógyítás, hanem a megelőzés lesz.

A másik pedig, hogy kisállatpraxisom lesz, de ahhoz elengedhetetlen lett volna, hogy családi ágon valakitől megörököljek egyet. Miután nem volt ilyen rokonom, az első útban pedig csak a lényeg, a gyógyítás veszett el, így váltottam, és lett belőlem kémia-biológia

szakos tanár. Azért vicces ez, mert gyerekkoromban abban az egy dologban voltam biztos, hogy tanár nem leszek. Amikor a tanárképzésre kerültem, már az elején ott motoszkált bennem, hogy valami mást szeretnék. Tanár leszek, de nem olyan, mint amilyenek szoktak lenni. Negyedéves koromban már azt is tudtam, hogy valami baj van a kémiával. Hogy lehet az, hogy van egy tantárgy, amit mindenki utál? Így nem volt kérdés számomra, hogy ezt biztosan másképp kell tanítani. Ugyanebben az időben a családom belépett egy Friendship Force nevű szervezetbe. Ez a kezdeményezés arról szólt, hogy ha te ebbe a csapatba

tartozol, akkor hozzád a világ másik tájáról érkezhetnek vendégek, akik szintén ennek a csoportnak a tagjai. Mi ott, Nyíregyházán, ahol felnőttem, egyszer összeálltunk a többi Friendship Force-ossal és kimentünk Hollandiába. Előtte ki kellett magamról töltenem egy bemutatkozó formanyomtatványt, melyen az érdeklődési körökhöz beírtam az alternatív pedagógiát.

Egy tanyára kerültem egy családhoz, s ami azonnal feltűnt számomra az az, hogy a gyerekek nagyon rendben voltak, s hogy ezek a gyerekek igazán gyerekek. Szaladgálnak, fúrnak, faragnak, játszanak, kerékpároznak, egyszerűen: élnek.

Kiderült lassan, hogy ők Szabad Iskolába járnak, ahová egy alkalommal elvittek magukkal, hogy megnézhessem. Amikor bemutatkoztam, s elmondtam, hogy magyar vagyok, akkor erre rácsodálkoztak, majd elmesélték, hogy volt egy kolléganőjük, aki most éppen Magyarországra jött tanácsadóként segíteni, mert egy Zolimár (Solymár) nevű kis faluban alakult egy iskola, ami olyan mint az övék.

Ezzel az információval és az érdeklődéssel a zsebemben hazatértem, és meg sem álltam Székely Anikó néniig.

2. Mennyire távoli a jelen ettől a vágytól?

– Egészen addig, amíg Forró Péter kollégánk – aki korábban mentőzött – meg nem jelent az iskolában, mindenhova engem hívtak, ha valamilyen baleset történt. Pláne azokhoz, ahol vér is folyt. A viccet félretéve, azt gondolom, hogy az a fajta fékezhetetlen érdeklődés, ami engem az állatorvosságra felé hajtott, a mai napig él bennem. Gyerekkoromban az állatok jelentették az univerzumot, amit minden szegletében meg akartam ismerni. Ez az univerzum azóta kitért. Azt hiszem, nagy szerencse, hogy nem lettem állatorvos, mert sokkal távolabban érzem azt a teret, ami felé most mehetek.

3. Ha találkoznál most egykori gyermekkori önmagaddal, mit mesélnél neki, milyen lett az életed?

– Minden mondatom úgy kezdődne, hogy: Képzeld!, majd a mondat második felében sok-sok örömet tudnék vele megosztani. Hogy mi minden mentem át, mennyi minden történt velem, hogy milyen emberekkel ismerkedtem meg, hogy kiktől tanultam, s higgye el, hogy az élet sokkal, de sokkal izgalmasabb és bonyolultabb annál, mint amit el tud képzelni. Emlékszem, hogy gyerekként a rajztanárnak azt a feladatot adta – valószínűleg kényszerben –, hogy képzeljük el, és rajzoljuk le a felnőttkori lakásunkat. Az én rajzomon egy vaságy volt látható, és minden egyéb üres helyre terráriumot rajzoltam. Igen, a világ ettől sokkal gazdagabb. És talán még egy tanácsot is adnék neki: legyen egy kicsit bátrabb!

4. Ha találkoznál a „Kis herceggel”, hogyan mutatnád be neki a hivatásod? Mit mesélnél róla?

– Azt hiszem, azt mondanám neki, hogy az én feladatomban az, hogy segítsek másoknak boldognak lenni és boldoggá válni. Hogy olyan dolgokkal vétezzék fel magukat, aminek következtében azok lesznek, amik szeretnének lenni. Szeretem, ha az emberek boldogok és örömet látnak, hogy attól, amit csinálunk, olyan erőket fedeznek fel magukban, amitől boldogabbá válnak.

„Úgy kell megvédeni a gyermekeket, hogy közben tudjanak boldogok lenni.”

5. Milyen partnerekkel működsz együtt, kik segítik a mindennapi tevékenységeidet?

– Rengeteget dolgozom. Ezt csak úgy lehet csinálni, hogy majdnem mindenki segít nekem. Nem tudok egyetlen kollégát sem mondani, akiben ne lenne segítő gesztus, amikor feladat és/vagy teher levételre, megosztásra, vagy csupán egy egyszerű tanácsadásra gondolok. És persze vannak pillanatok, amikor nagyon egyedül érzem magam. Vannak segítőim az iskolavezetésben, a szakmai és gazdasági vonatkozásban, és vannak segítőim a tanárképzésben is, akikkel teljesen kölcsönös a támogatás. Azt hiszem, el vagyok kényeztetve, és pontosan tudom, hogy azért tudok ennyi mindent elvállalni, mert mindig mellettem vannak a segítőim.

Emellett a WMN-nél is írogatok, aminek során pedig olyan szabadságot élek meg, mint eddig sehol és semmikor.

6. Mi az az állapot, amire azt mondanád, hogy teljesült az álmod, s minden terved megvalósult?

– Nincs ilyen állapot. Kár lenne hazudnom magamnak, de annyira izgalmas az élet. Mostanában fogalmazódott meg bennem az iskolavezetés kapcsán, hogy nincs már bennem bizonyítási vágy. Annyi minden jó dolog történt, amióta itt vagyok, nincs már kényszerem, hogy bebizonyítsam azt, hogy jól csinálom. Ez felszabadító, mert meg tudom engedni magamnak azt, hogy nem kell mindennel egyetértenem, hiszen nem az a fontos, hogy én értsek egyet, hanem az, hogy azok között legyen egyetértés, akik most meg kell hozzák a fontos döntéseket.

7. Számodra mit jelent a gyermek és mit jelent a védelem, mint fogalom?

– A védelmen gondolkodom. A gyermek fogalmán azért nem, mert az annyira az alapja mindennek, hogy nem is akarom definiálni.

Azonban az, hogy ezek a gyerekek biztonságban legyenek, hogy jól legyenek, az egyáltalán nem annyira magától értetődő, mint ahogyan azt én szeretném. Nem szeretem azt, ha úgy gondolunk a Waldorf-iskolába járó gyerekekre, mint akiket le kell zárni egy vákuum fóliával a szörnyű külvilág elől. A mai gyerekek irgalmatlanul nehéz külső hatásoknak

vannak kitéve. És ez minden gyerekre hat, Waldorf-iskolába járóra és nem Waldorf-iskolába járóra egyaránt. A kérdés az, hogy hogyan lehet őket megerősíteni, támogatni, és hogyan kell őket megvédeni azoktól a hatásoktól, melyektől meg lehet és meg is kell védeni. Ezzel egyidejűleg pedig hogyan lehet őket úgy fejleszteni, hogy azokat a hatásokat, melyektől nem lehet őket megvédeni, legyen erejük felismerni, s a kapott sebeket fel tudják dolgozni. Fontosnak tartom, hogy a gyerekek jogaival minden pedagógus tisztában legyen. És azt is, hogy végre ismerjük már fel, hogy a gyerekek joga nem olyan, mint a süti, hogy ha adsz valakinek belőle, akkor neked kevesebb marad. És emellett ott kell legyen a szabadság. A zsugorfóliába zárt csirke ugyan el van zárva nagyon sok rossz külső hatástól, de biztosan nem boldog. Úgy kell megvédeni a gyerekeket, hogy közben tudjanak boldogok lenni. És ez persze nem azt jelenti, hogy a boldog gyerek mindig mosolyog. Az életnek ugyanis része a sírás is.

8. Ha csak három dolgot adhatnál át egy gyermeknek útravalóul a boldogsághoz, mik lennének azok?

– Játék, mindenféle szinten. Humor. És a teremtett világ rajongással gazdagított szeretete.

9. Levezetéként játsszunk egy asszociációs játékot! A játék lényege, hogy az elhangzott szó után azonnal mondd ki azt, ami az eszedbe jut!

I. Ha azt mondom: „Bátorság?”

Azt mondom: „Magas hegy.”

II. Ha azt mondom: „Szabadság?”

Azt mondom: „Napfény.”

III. Ha azt mondom: „Rajongás?”

Azt mondom: „Zene.”

Három a Kőbön

2022. november

© Magyar Waldorf Szövetség